



SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: 5445-56/2020
Ügyintéző: Gombásné Kovács Mónika/
dr. Farkas Andrea
Telefon: (42) 896-134/ (42) 598-947

Tárgy: A Carl Zeiss Vision Hungary Kft.,
Mátészalka, Ernst Abbe u. 1-2. szám
alatti telephely és környezete
szennyezésével kapcsolatos
tényfeltárási záródokumentáció
elbírálása

Hiv. sz: -
Mell.: 1 db. melléklet

HATÁROZAT

A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály /továbbiakban: Főosztály/ a **Carl Zeiss Vision Hungary Kft.** (4700 Mátészalka, Ernst Abbe u. 1-2.), mint kötelezett által, a **Carl Zeiss Vision Hungary Kft., Carl Zeiss Sport Optikai Hungaria Kft., MOM Zrt., Hoya Lens Hungary Zrt., Hoya Zrt. Mátészalka Város Önkormányzata érintett ipari területein és környezetében** a földtani közeg és felszín alatti vízben feltárt szénhidrogén szennyezésről készített **tényfeltárási záródokumentációt** (a továbbiakban: TZD) elbírálta. A szennyezettség horizontális lehatárolása tekintetében elfogadja, a vertikális szennyezettség lehatárolása esetében részben – a vízzáró agyagréteg szintjéig – elfogadja.

A Főosztály a tényfeltárási záródokumentációban foglaltak alapján **megállapítja a tartós környezeti károsodást. A Főosztály a Carl Zeiss Vision Hungary Kft.-t a forrás oldali (gócponatok) szennyezettség csökkentésére és a szennyezőanyag csóva terjedésének gátlására vonatkozó beavatkozási terv benyújtására, továbbá a már meglévő kármentesítési monitoring tevékenységre (MW1-MW13 jelű monitoring kutak) kötelezi az alábbiak szerint:**

1. A szennyezéssel érintett ingatlanok:

Carl Zeiss Vision Hungary Kft.: 551/59; 551/63;551/67;551/69; 551/70-73 hrsz.

Carl Zeiss Sport Optikai Hungaria Kft.: 551/66 hrsz.

MOM Zrt.: 551/5-8; 551/11; 551/21-29; 551/45; 551/48 hrsz.

Hoya Lens Hungary Zrt. és Hoya Zrt.: 551/50 hrsz.

Mátészalka Város Önkormányzat: 551/52; 551/58; 551/76-77 hrsz.

továbbá az iparterületek záródokumentációban ábrázolt környezete

Az érintett ingatlanok térképi ábrázolását a jelen határozat 1. számú melléklete tartalmazza.

2. A tényfeltárás során azonosított (talaj és talajvíz együttesen), a szennyezéssel érintett terület sarokponti EOY koordinátái:

Ssz.	EOV y	EOV x
1	892572 m	294818 m
2	892572 m	294316 m
3	893383 m	294820 m
4	893383 m	294316 m

3. Szennyezett közeg (a teljes feltárt területre vonatkozóan): földtani közeg és felszín alatti víz

	(B) kármentesítési célállapot határérték felett		(D) kármentesítési célállapot határérték felett	
	terület nagysága (m ²)	számított szennyezett közeg térfogata (m ³)	terület nagysága (m ²)	számított szennyezett közeg térfogata (m ³)
Talajvíz	218 160	284 882	47 171	61 599
Talaj	175 499	338 503	12 418	15 295
Összes szennyezéssel érintett terület	245 291		51 080	

4. A terület érzékenységi besorolása:

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet (továbbiakban FAVIR) 7. §. és 2. sz. mellékletével összhangban a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint a felszín alatti víz állapota szempontjából Mátészalka település a „fokozottan érzékeny, és a kiemelten érzékeny f. a. terület” felszín alatti vízminőség-védelmi területek közé tartozik.

5. Mennyiségi kockázatfelméréssel megállapított (D) kármentesítési célállapot határértéket a teljes szennyezett területre vonatkozóan a Főosztály az alábbiak szerint állapítja meg:

Földtani közeg:

szennyező anyag	(B)	maximális talajszennyezettség az iparterületen	kármentesítési célállapot koncentráció
		mg/kg	
össz-alifás szénhidrogének (TPH) (C5-C40)	100	1000	500
1,2-diklór-etén (1,2DCE)	0,1	2,03	0,6
triklór-etén (TCE)		1,48	0,6
tetraklór-etén (TeCE)		2,18	0,6
össz klórozott alifás szénhidrogének*		3,74	1,8

Felszín alatti víz:

szennyező anyag	(B)	maximális talajvíz szennyezettség		kármentesítési célállapot koncentráció
		iparterületen	lakóterületen	
		µg/l		
össz-alifás szénhidrogének (TPH) (C5-C40)	100	2700	38,0	2000
vinil-klorid (VC)	0,5	349	0,080	5,0
1,1-diklór-etén (1,1DCE)	10	32,0	53,80	500
1,2-diklór-etén (1,2DCE)		14600	1600	
triklór-etén (TCE)	10	1530	1130	230
tetraklór-etén (TeCE)	10	3980	843	200
1,1-diklór-etán (1,1DCetán)	1	3,41	0,42	3,41*
össz klórozott alifás szénhidrogének**	40	16400	3310	940

6. Beavatkozási terv készítésével kapcsolatos előírások:

- 6.1. A területen a jövőben aktív beavatkozást kell folytatni, amelyhez a FAVIR 8. sz. mellékletében foglalt tartalmi követelményeknek megfelelő **beavatkozási tervet kell készíteni**. A beavatkozási terv benyújtási határideje: **2021. június 30.** A tervezett kármentesítési technológia műszaki létesítményeinek kialakítása során elsődleges célnak kell tekinteni a forrásoldali gócpontokban történő szennyezőanyag koncentráció csökkentést, valamint a szennyezőanyag csóva terjedésének gátlását.
- 6.2. A TZD-ben foglaltaknak megfelelően a monitoring rendszer bővítésre vonatkozó javaslat alapján a szennyezés terjedésének irányában (MW-17, MW-20, MW-21, MW-22, MW-21), illetve a feltárt góc közelében (MW-15, MW-16, MW-18, MW-19, MW-23, MW-24) tervezett kutakra vonatkozó adatokat, előzetes terveket is tartalmaznia kell a dokumentációnak.
- 6.3. A beavatkozási terv készítése során a szakértői és tervezési feladatok elvégzésére az adott szakterület, illetve részszakterületnek megfelelő szakértőt vagy tervezői jogosultsággal rendelkező szakembert kell igénybe venni.
- 6.4. A terv készítésekor figyelembe kell venni a fenti táblázatban szereplő, a földtani közegre és a felszín alatti vízre megállapított (D) kármentesítési célállapot határértékeket, ezek hiányában pedig a vizsgált szennyezőanyagok vonatkozásban a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009.(IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben szereplő (B) szennyezettségi határértéket.

7. Monitoring tevékenységre, adatszolgáltatásra vonatkozó előírások:

- 7.1. A kötelezettnek pótlólag be kell nyújtani a Főosztályra a „Tényfeltárás utáni adatok adatlapja” elnevezésű adatlapokat (FAVI-KÁRINFO B2). Az adatszolgáltatást elektronikus úton kell benyújtani a FAVI Kármentesítési Információs alrendszerében. **Határidő: 2021. március 1.**
- 7.2. A meglévő 13 db. monitoring kútra vonatkozóan (kármentesítési monitoring rendszer) az OKIR Kapu FAVI MIR KA alrendszerébe fel kell tölteni a monitoring rendszer adatait (alapbejelentés) **Határidő: 2021. február 28.**
- 7.3. **A felszín alatti vizek mintavétele és vizsgálata tekintetében** a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 36500/1602-10/2020.ált. számú (saját szám: 5445-39/2020) szakhatósági állásfoglalásában foglaltak az irányadóak (lásd 9. pont).
- 7.4. Az első vizsgálatot legkésőbb **2021. április 30-ig el kell végezni, és a mintavételi adatokat és vizsgálati eredményeket – a környezetvédelmi hatóság által történő alapbejelentés jóváhagyását követően - a FAVI-MIR rendszerben rögzíteni kell.**
- 7.5. A kármentesítési monitoring rendszerek adatszolgáltatását a FAVIR 35. § (2d) bekezdés szerint kell teljesíteni elektronikus úton a FAVI Monitoring Információs alrendszerében (FAVI-MIR KM) a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszerben (FAVI) az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer útján (OKIR KAPU) a környezetvédelmi hatóság részére.
- 7.6. A földtani közegben a szennyezőanyag koncentrációk változásának nyomon követése érdekében a földtani közegre vonatkozóan monitoring programot kell kidolgozni. A monitoring programot jóváhagyásra be kell nyújtani a Főosztályra. **Határidő: 2021. március 1.**
- 7.7. Az elvégzett kármentesítési monitoring tevékenységet évente dokumentálni kell. A kármentesítési monitoring tevékenység eredményeit (mintavételi és laboratóriumi vizsgálati jegyzőkönyvek csatolásával) és állapotértékelést tartalmazó monitoring jelentést **első alkalommal 2022. január 31-ig azt követően minden évben a tárgyévét követő január hónap 31-ig** kell benyújtani a Főosztályra.

8. Egyéb előírások:

8.1. A telephelyre és a szennyezett lakóterületi ingatlanokra vonatkozóan a Főosztály megállapította a tartós környezeti károsodás fennállását, ezért az ingatlan nyilvántartásba történő bejegyzése érdekében a kötelezett nyújtsa be a szennyezéssel érintett ingatlanok vázrajzát, a károsodás mértékére és jellegére vonatkozó dokumentációval az alábbiak szerint:

- földtani közeg szennyező anyag által okozott károsodását és a felszín alatti víz szennyező anyag által okozott károsodását,
- a károsodást okozó szennyező anyag vagy anyagcsoport megnevezését és mértékét (minimális és maximális koncentráció) tételesen

A dokumentáció Főosztályra történő benyújtásának **határideje: 2021. március 1.**

8.2 A kötelezettnek be kell jelentenie a Főosztálynak az alábbi változásokat, azok bekövetkezését követő **15 napon belül:**

– a tevékenység folytatójának változása; – a tevékenység folytatásának módjában bekövetkező, a felszín alatti vízre, a földtani közegre gyakorolt hatás szempontjából lényeges változás; – a tevékenység mennyiségi jellemzőiben, folytatásának körülményeiben bekövetkező, a felszín alatti vízre, a földtani közegre gyakorolt hatás szempontjából lényeges változás; – a felszín alatti víz, illetve a földtani közeg állapotában tapasztalható - trendszerű, egyirányú változás, - ugrásszerű változás, - új szennyező anyag által okozott szennyezettség észlelése, - más - az ismertén kívüli - környezeti elem szennyezettségének észlelése.

9. A **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** 36500/1602-14/2020.ált. számú szakhatósági állásfoglalással kijavított 36500/1602-10/2020.ált. számú szakhatósági állásfoglalásában a következők szerint járult hozzá a végzett tényfeltáráshoz készített záródokumentáció elfogadásához:

„A Katasztrófavédelmi Igazgatóság a tényfeltárási záródokumentáció elfogadásához az alábbi feltételek betartása mellett hozzá járul és egyben a műszaki beavatkozási terv benyújtásának elrendelését kezdeményezi a Főosztálynál:

- A kármentesítési- és monitoring rendszer vízállásirányítási intézkedéseinek kialakítása és üzemeltetése vízjogi engedély köteles a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. 28.§ (1) bekezdése alapján: „Vízjogi engedély szükséges - jogszabály által bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve - a vízimunka elvégzéséhez, illetve vízállásirányítási intézkedés megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez, továbbá annak használatbavételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz.

A tervezett vízállásirányítási intézkedések kialakítása csak a vízügyi hatóság által kiadott végleges vízjogi létesítési engedély, az üzemeltetése végleges vízjogi üzemeltetési engedély birtokában kezdhető meg.

- A telephelyen meglévő figyelőkutak üzemeltetésére vonatkozóan kiadott érvényben lévő vízjogi üzemeltetési engedélyek előírásait maradéktalanul be kell tartani.
- Vízminőségvédelmi érdekek, valamint a szennyeződés nyomon követhetőségének biztosítása érdekében **évente kétszer (tavasszal, legkésőbb április 30-ig és ősszel, legkésőbb október 31-ig) történő akkreditált mintavételezést határozunk meg valamennyi monitoring kút tekintetében. Az akkreditált vizsgálatoknak a pH, fajlagos vezetőképesség, illékony halogénezett alifás szénhidrogének (tetraklór-etén, triklór-etén, 1,1 diklór-etén, 1,2 diklór-etén, diklór-etének, 1,1 diklór-etén, vinil-klorid, halogénezett alifás szénhidrogének összesen) kell kiterjednie.**

Évente egyszer, az őszi mintákból az MW-7, MW-8, MW-9, MW-12 és az SF-15 számú monitoring kút tekintetében akkreditált vizsgálatokkal meg kell határozni a talajvíz összes alifás szénhidrogén (TPH) tartalmát.

Az adatszolgáltatást a Katasztrófavédelmi Igazgatóság felé **tavasszal legkésőbb május 31-ig, ősszel legkésőbb november 30-ig** a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 34.-35. § szerinti **FAVI rendszer Környezethasználati Monitoring alrendszerén kell teljesíteni.** A FAVI elektronikus adatszolgáltatás rendjére, a **kötelezettség végzésére vonatkozóan információk a <http://web.okir.hu/hu/> weboldalon található.**

10. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Mátészalkai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya SZ-07/NEO/7213-2/2020. számú „állásfoglalás tényfeltárási záródokumentáció szakkérdésében” tárgyú állásfoglalásában a tényfeltárási záródokumentáció elbírálásának ügyében közegészségügyi szempontból akadályt nem talált.

A Főosztály felhívja a figyelmet, hogy a kármentesítés bármely szakasza (tényfeltárás, műszaki beavatkozás, monitoring tevékenység) szükség szerint megismételhető.

A kötelezettség határidőben történő teljesítését a Főosztály ellenőrizni fogja, és ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható, a kötelezettség végrehajtását ismételhető, 1.000.000,- Ft-ig terjedő eljárási bírság kiszabásával kikényszerítheti.

Az eljárás során eljárási költségként az eljárás igazgatási szolgáltatási díja merült fel, melynek megfizetésére az ügyfél köteles. Az eljárás igazgatási szolgáltatási díja **1.060.000,- Ft**, melyet az ügyfél megfizetett.

Az 1. számú melléklet jelen határozat elválaszthatatlan részét képezi.

A határozat ellen közigazgatási úton további jogorvoslatnak helye nincs, az a közléssel véglegessé válik, amely ellen – a közléstől számított harminc napon belül - közigazgatási pert lehet indítani, amelyet a Debreceni Törvényszékhez címzett, de a Főosztályon írásban vagy elektronikus kapcsolattartásra kötelezett esetén elektronikus úton benyújtott keresettel lehet kezdeményezni.

A közigazgatási per kezdeményezése esetén fizetendő illeték mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. §-a határozza meg, amelyet a 74. §-ban meghatározott módon kell megfizetni.

A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére, vagy ha szükségesnek tartja tárgyalást tart.

INDOKOLÁS

A Carl Zeiss Vision Hungary Kft. (4700 Mátészalka, Ernst Abbe u. 1-2.) 2020. szeptember 30-án a Carl Zeiss Vision Hungary Kft., Carl Zeiss Sport Optikai Hungaria Kft., MOM Zrt., Hoya Lens Hungary Zrt., Hoya Zrt., Mátészalka Város Önkormányzata érintett ipari területein és környezetében a talajban és a talajvízben feltárt szénhidrogén szennyezésről készített tényfeltárási záródokumentációt nyújtott be a Főosztályra.

A záródokumentációt elkészítők az E2 Group CEE Kft. (1055 Budapest, Szalay u. 2., 1. em. 2.), az Enviroinvest Zrt. (7632 Pécs, Kertváros u. 2.), a Wessling Hungary Kft. (1045 Budapest, Anonymus utca 6.), a BÁLINT ANALITIKA Kft. (1116 Budapest, Fehérvári út 144.), a GEO-ENGINEERING Kft. (1223 Budapest, Karéj utca 50.), az ORCSIK Kft. (7631 Pécs, Fagyal utca 6.), a GEOMEGA Kft. (1095 Budapest, Mester utca 4.), valamint a Competenza GmbH. (Flössaustrasse 24 a, Fürth 90763, Németország) készítette el.

Az *általános közigazgatási rendtartásról* szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 128. § (1) bekezdése alapján kérelemre indult eljárásban az eljárási költséget – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a kérelmező ügyfél előlegezi. Az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 2. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárásban eljárási költség többek között az igazgatási szolgáltatási díj.

A kérelem benyújtását követően a Főosztály megállapította, hogy az eljárás a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III.31.) FM rendelet 1. számú melléklet 21. főszám 2. pontja, 2.1.4. és 2.2.3. alpontjai alapján igazgatási szolgáltatási díjköteles. A díj mértéke **1.060.000,- Ft**, amelyet az ügyfél a tényfeltárási záródokumentáció benyújtásával egy időben megfizetett, egyéb eljárási költség nem keletkezett.

Az Ákr. 43. § (2) bekezdése alapján a Főosztály az eljárás megindítását követő 8 napon belül 5445-1/2020. számú levelében tájékoztatta az ügyfelet, hogy kérelmét teljes eljárásban bírálja el, továbbá az 5445-2/2020 számú levelében az ügyről tájékoztatta az érintett ingatlan tulajdoni lapjára bejegyzett jogosultjait, akik a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban Kvt.) 90.§ (2) bekezdése értelmében ügyfélnek minősülnek.

A jogosultak közül a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. meghatalmazásából eljáró Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda, és a Hoya Zrt. ügyféli nyilatkozatot tett.

Előzmények, tényállás:

A jogelőd Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 604-12/2014. számú határozatában az ügyfél által a 3400-7/2013. számú kötelező határozat teljesítéseként benyújtott tényfeltárási záródokumentáció jóváhagyására irányuló kérelmét elutasította a mátészalkai telephelyén és környezetében észlelt környezetszennyezés felszámolása tekintetében.

Az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség 14/2467-5/2014. számú másodfokú döntésében helyben hagyta a 604-12/2014. számú határozatot.

A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.283/2014/74. számú ítéletében az ügyfél keresetét elutasította a 14/2467-5/2014. számú másodfokú határozattal szemben.

A Kúria Kfv.III.38.102/2016/8. számú ítéletében a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.283/2014/74. számú ítéletét hatályában fenntartotta. Az ítélet 2017. június 13-án kelt, és kihirdetésével jogerős. A tényfeltárási záródokumentáció benyújtására meghatározott 3 hónapot figyelembe véve az új benyújtási határidő 2017. szeptember 13. volt.

Az ügyféltől 2017. szeptember 29-én kérelem érkezett a Főosztályhoz, mely a készülő tényfeltárási záródokumentáció benyújtási határidejének meghosszabbítására irányult. A Főosztály a kérelmet 796-15/2017. számú határozatában elbírálta és az új határidőt 2017. november 30-ban állapította meg.

A Főosztály a benyújtott tényfeltárási záródokumentációt 30-5/2018. számú határozatban elbírálta, és kötelezte az ügyfelet a műszaki beavatkozási terv és a műszaki beavatkozás elvégzésére.

Az ügyfél 2018. február 14-én fellebbezést nyújtott be a Hatóság döntése ellen. A Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya PE/KTFO/146-10/2018. számú határozatban megsemmisítette a Főosztály által kiadott határozatot.

A Főosztály 30-17/2018. számú határozatában a tényfeltárási folytatására és új tényfeltárási záródokumentáció készítésére kötelezte a Carl Zeiss Vision Hungary Kft.-t, amelyet az ügyfél 2018. október 9-én ismételt megfellebbezett. A Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya PE/KTFO/4612-4/2018. számú határozatban a Főosztály határozatát megváltoztatta, a TZD-t földtani közeg védelmi szempontból részben elfogadta, valamint a tényfeltárási folytatására és tényfeltárási záródokumentáció elkészítésére kötelezte az ügyfelet.

A Carl Zeiss Vision Hungary Kft. a PE/KTFO/4612-4/2018. számú határozat ellen kereseti kérelmet terjesztett elő, amelyben azonnali jogvédelmet kért. Az elsőfokú bíróság 10.K.27.315.2019/12. számú végzésében a Főosztály 30-17/2018. számú határozatának 11. pontjára vonatkozóan a keresetlevél részleges halasztó hatályát elrendelte, ezt meghaladóan az azonnali jogvédelem iránti kérelmet elutasította. A másodfokú bíróság a 3.Kpkf.670.942/2019/3. számú végzésében az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

A Carl Zeiss Vision Hungary Kft. több alkalommal nyújtott be azonnali jogvédelem iránti kérelmet a bíróságra, amelyet a bíróság minden alkalommal elutasított.

A fentiek alapján a keresetlevél benyújtásának csak a 30-17/2018. számú határozat 11. pontjának végrehajtására van halasztó hatálya.

Az ügyfél 2020. április 21-én bejelentette a tényfeltárási munkák megkezdését, illetve 2020. április 24-én megküldte a mintavételi tervet jóváhagyásra. Az ügyfél kérelmére a Főosztály a tényfeltárási záródokumentáció benyújtására vonatkozó határidőt a 1029-27/2020. számú határozatban 2020. szeptember 30-ra módosította.

Az előírt dokumentációt a kötelezett határidőben benyújtotta. A tényfeltárási záródokumentáció tartalma megfelelt a felszín alatti vizek védelmének szabályairól szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 7. sz. mellékletében meghatározott tartalmi követelményeknek.

A tényfeltárási záródokumentációban a következők kerültek megállapításra:

CZV Kft. 2013. február 04.-én bejelentést tett, mely szerint a Mátészalka 551/67; 551/69; 551/70; 551/71; 551/72; 551/73 hrsz.-ú ingatlanokon a 2008-2012 évek között talajvízminta és talajminta vizsgálatokat végeztetett, amelyek a területen **klórozott szénhidrogén szennyezést és szennyezési góccokat tártak fel**. A 2020. évi tényfeltárási záródokumentáció a 2017. évi tényfeltárási záródokumentáció eredményeire alapozva készült, illetve folytatták a 2017-ben megkezdett munkákat.

A telephelyen és környezetében többek között tertaklór-etén, triklór-etén, 1,1-diklór-etén, 1,2-diklór-etén, diklór-etének, vinil-klorid és összes illékony halogénezett alifás szénhidrogén szennyeződés található. A szennyezés kiterjedtsége mind horizontálisan, mind vertikálisan a legfelső vízzáró agyagréteg mélységéig meghatározásra került.

A földtani közeg szennyezettsége:

A talaj vizsgálatok alapján 8 db szennyező gócot határoltak le, amelyek esetében jól azonosítható a felszíni eredetű elsődleges szennyező forrás. 4 db gócpont található a CZV Kft. telephelyén belül és további 4 db azon kívül. A 8 db azonosított szennyező gócon kívül egyéb szennyezett, illetve kármentesítendő helyszínek is találhatóak még a vizsgált területen.

Az eredmények alapján az egyik legnagyobb szennyezéssel érintett hely a MOM-4 jelű mintavételi pont és környezete. A furat 9,5 m mélységből vett talajminta szennyezőanyag koncentrációja például tetraklór-etén esetén 34,6 mg/kg és triklór-etén esetén 16,4 mg/kg. Ezen kívül a 1,2-diklór-etén, és az összes klórozott alifás szénhidrogén szennyezettség is magas.

A 2020. évi talajvizsgálatok eredményei alapján klórozott alifás szénhidrogén komponensekkel nagymértékben szennyezett terület a HOY-4, MOM-4 és MOM-10 jelű furatok és környezetük, de jelentősen szennyezett például a HOY-5 és a COM-4 furatokból származó talajminta is. A felsorolt furatokból vett minták tetraklór-etén tartalma a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határérték feletti. Továbbá a CZV-20/2 pont környezete környezetében a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértékét jelentősen meghaladja a tetraklór-etén, triklór-etén, 1,2-diklór-etén koncentráció.

A felszín alatti víz szennyezettsége:

A furatokból vett talajvízminták esetében a CZV-15, CZV-17, CZV-20, CZV-24, CZV-26, CZV-30; a figyelőkutak vízmintái közül az MW-5, MW-6 és MW- 8 jelű kutak vizei voltak a legszennyezettebbek a 2017. évben klórozott alifás szénhidrogénekre nézve. A CZV-20 jelű mintavételi pontból vett minta összes klórozott alifás szénhidrogének szennyező tartalma 16400 µg/l, az MW-5 jelű kútból vett minta összes klórozott alifás szénhidrogének szennyező tartalma 12700 µg/l volt. Összehasonlításképpen a vonatkozó (B) szennyezettségi határérték 40 µg/l, a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határérték 940 µg/l.

A figyelőkutakból vett vízminták esetében a (D) kármentesítési határértékeknél magasabb koncentrációkat mértek több szennyezőanyag esetében is az MW-5-, MW-6-, MW-7-,MW-8- és az MW-13 jelű kutakban. A figyelőkutak vízmintáiban mért szennyezőanyag koncentrációk közül a tetraklór-etén, triklór-etén és 1,2-diklór-etén volt jelentős. Klórozott alifás szénhidrogénekkel erősen szennyezett volt az MW-8 jelű monitoring kút vize is. A 1,1-diklór-etén és 1,1-diklór-etánon kívüli klórozott alifás szénhidrogének szennyezőanyag koncentrációi meghaladták, a tetraklór-etén koncentrációja majdnem ötvenszerese volt a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértéknek.

2020-ban az egyik legnagyobb kiterjedésű szennyezettséggel jellemezhető a MOM-4 jelű furatból vett talajvízminta, ahol a talajvízben mért tetraklór-etén koncentrációja 15800 µg/l, a triklór-etén koncentrációja 512 µg/l. A talajvíz vonatkozásában előírt (D) kármentesítési célállapot határérték tetraklór-etén esetén 200 µg/l és triklór-etén esetén 230 µg/l. A bomlási sor végén lévő vinil-klorid koncentrációja 6,8 µg/l, amely szintén meghaladja az előírt 5 µg/l (D) kármentesítési célállapot határértéket. Az összes klórozott alifás szénhidrogének koncentrációja 16793,3 µg/l.

D kármentesítési határértékek megállapítása:

A szakértők a kockázatot mutató reális expozíciós szituációkra reverz kockázatbecsléssel számították ki a kármentesítési célállapot koncentrációkra vonatkozó értékeket. A 2017-ben végzett tényfeltárási munkák keretében elkészült „A Carl Zeiss Vision Hungary Kft. (Mátészalka) területén az alifás klórozott szénhidrogén szennyezettségéből eredő kármentesítési mennyiségi kockázat felmérés” című kockázatfelmérés, amelyben meghatározásra kerültek az egyes szennyezőanyagok koncentrációjára vonatkozóan javasolt (D) kármentesítési célállapot határértékek, amelyeket a Főosztály elfogadott.

Kockázat elemzés:

A 2017. évben benyújtott II. tényfeltárási záródokumentáció részeként benyújtott kockázatfelmérést, becslést a Főosztály elfogadta. A kockázatfelmérést az ipari területre és a lakóövezetre is elvégezték, amely során megállapítást nyert, hogy az ipari területen a helyben dolgozóakra és a feltételezett műszaki beavatkozást végzőkre a számított kockázati értékek többlet-daganatkockázat vonatkozásában a megengedhető tartományon belül vannak, továbbá a modell-számítások az illékony szennyezők belélegzéséből eredő kockázatot nem mutattak. A műszaki beavatkozást végző személyekre kalkulált kockázati hányados arra vonatkoztatva, hogy a kéz szennyezett talajvízzel érintkezik, közel egy nagyságrenddel meghaladja az elfogadható mértéket, ez a kockázat ugyanakkor védőeszköz- és felszerelések használatával kivédhető. A lakóövezetre számított egészségkockázati értékek eredményei meghaladták a tolerálható szintet.

Kármentesítési monitoring

Jelenleg a felszín alatti víz monitoring rendszer 13 db. monitoring kútból áll (MW-1- MW-13 jelűek). A meglévő monitoring rendszert 7 db monitoring kúttal (MW-15 – MW-24) tervezik bővíteni. A monitoring rendszer részét képezi a Nyírségvíz Zrt. üzemeltetésében lévő SF-15 jelű kút is. A kijelölt monitoring kutak száma, elhelyezkedése a műszaki beavatkozás tervezésénél tovább pontosítható.

Javasolt kármentesítési technológiák:

A lehatárolt területen lévő szennyezés visszaszorítása, és lehetőség szerint (D) illetve (B) kármentesítési határértékre való lecsökkentése érdekében a területi adottságokat figyelembe véve on site technológiák alkalmazhatóak. A következő kombinált tisztító eljárások a javasoltak: Pump and treat eljárás kombinálva bioremediációval, Nanovas eljárás kombinálva bioremediációval, talajlevegőztetés (Air-sparging) biofilter szűrővel, Peroxon eljárás, amelyek közül a költség-haszon elemzés alapján a legmegfelelőbb eljárási javaslat a nanovas in situ biológiai lebontással kombinált eljárás.

A Főosztály az 5445-17/2020. számú megkeresésében szakhatósági állásfoglalást kért a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságtól.**

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság a 36500/1602-14/2020.ált. számú szakhatósági állásfoglalással kijavított 36500/1602-10/2020.ált. számú szakhatósági állásfoglalásában a tényfeltárási záródokumentáció elfogadásához a határozat rendelkező részének 9. pontjában részletezett előírásokkal járult hozzá.

A szakhatóság állásfoglalását a következőkkel indokolta:

„A Főosztály a 2020. október 22-én érkezett fenti hivatkozási számú megkeresésében szakhatósági állásfoglalást kért a Katasztrófavédelmi Igazgatóságtól a Carl Zeiss Vision Hungary Kft.(4700 Mátészalka, Ernst Abbe u. 1-2.), által benyújtott, a mátészalkai telephelyét és környezetét érintő tényfeltárás folytatása tényfeltárási záródokumentáció elbírálásának ügyében indult közigazgatási hatósági eljárásban. A Főosztály az eljárásban az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 9. számú táblázatának 11. és 12. pontja alapján kérte a Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalásának megadását.

A Főosztály a szakhatósági megkereséséhez csatolta az Envirovest Zrt. által elkészített, a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. (4700 Mátészalka, Ernst Abbe u. 1-2.) mátészalkai telephelyét és környezetét érintő tényfeltárás folytatása tényfeltárási záródokumentációját és mellékleteit.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság a benyújtott dokumentáció és a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbiakat állapította meg:

- Az érintett ingatlanok közüzemi vízbázist nem érintenek.
- A Carl Zeiss Vision Hungary Kft. az MW-1, MW-2, MW-4, MW-5, MW-6, MW-7, MW-8, MW-9, MW-10, MW-11, MW-12 és MW-13 jelű figyelőkutakra vonatkozóan 211-4/2014. számú vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek érvényességi ideje 2024. január 31.
- A Carl Zeiss Sport Optika Hungary Kft. az MW-3 jelű figyelőkútra vonatkozóan 1590-12/2014. számú vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek érvényességi ideje 2024. április 30.
- A Nyírségvíz Zrt. az SF-15 jelű figyelőkútra vonatkozóan a 36500/979-13/2020.ált., 36500/6620-16/2015.ált. és 7909-3/2012. számú határozatokkal módosított 1402-3/2010. számú vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek érvényességi ideje 2030.április 30.
- A Monitoring rendszer vízilétesítményeinek megvalósítása, majd használatba vétele, végleges vízjogi létesítési engedély, valamint végleges vízjogi üzemeltetési engedély birtokában kezdhető meg.
- A megvalósult vízilétesítmények használatbavételéhez szükséges vízjogi üzemeltetési engedély kiadása iránti kérelmet és mellékletét képező engedélyes tervet a vízgazdálkodási hatóság jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996.(V. 22.) Korm. rendelet 5. §-ában, valamint a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről szóló 18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet 6. –ában és 2. sz. mellékletében előírtak betartásával, megfelelő tervezői jogosultsággal rendelkező tervezővel kell elkészíttetni és a területileg illetékes vízügyi hatósághoz benyújtani.

A benyújtott záródokumentációban az alábbiak kerültek megállapításra:

A Carl Zeiss Vision Hungary Kft. a mátészalkai telephelyén (4700 Mátészalka, Ernst Abbe u. 1-2.) talajvízminta és talajminta vizsgálatokat végeztetett, amelyek a területen észlelt szénhidrogén

szennyezést tártak fel. A környezetvédelmi hatóság a Kft.-t a területen észlelt környezetszennyezés felszámolása érdekében a 3400-7/2013. ügyszámú határozatában részletes tényfeltárás elvégzésére kötelezte a Carl Zeiss Vision Hungary Kft.-t.

A Kft. telephelye, a tényfeltárással érintett és szennyezett terület Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Mátészalka nyugati részén, az Ipari úttól nyugatra található.

A tényfeltárással érintett terület az Ipari út keleti oldalán lévő lakóövezettet (vasúti sínekig) és a nyugati oldalán lévő ipari területeket érinti. Délről a Meggyesi út, északról a Hodászi út és Kórház utca mentén húzódó vasúti pálya határolja.

A tényfeltárással kötelezett, az E2 Group CEE Kft. és az Enviroinvest Zrt. közreműködésével minimum kettő, de legalább 3 körös mintavételt tervezett 2017. év elején, a területen korábban feltárt szennyezés – a 3400-7/2013. ügyszámú határozatban előírt – pontos lehatárolása céljából. Talajvíz és talajmintavétel lett előirányozva, előbbi a már üzemelő monitoring kutakból, figyelő kútból és az újonnan létesített furatokban kialakított ideiglenes kutakból egyaránt (összesen 39 db furat, 9-15,5 m mélységben, a telephelyen belül és kívül is.)

A tényfeltárással érintett területen 2017. évi mintavételek során a monitoring kutakban és az ideiglenes – furatokban létesített – kutakban egyidejű talajvízszint mérés történt. A talajvízszintet és a talajvíz áramlását a monitoring kutakban mért nyugalmi vízszintek alapján határozták meg. A vízszint adatok alapján a területen a felszín alatti víz (talajvíz) kelet és észak-kelet felé áramlik.

A tényfeltárás során a talaj és a talajvíz szénhidrogén szennyezettségének térbeli lehatárolása megtörtént.

A telephelyen a talajvízben a korábbi és a 2017. évi vizsgálatok során magas koncentrációkban azonosításra kerültek klórozott alifás szénhidrogének (tetraklór-etilén, triklór-etilén, diklór-etilén, vinil-klorid), az összes alifás szénhidrogének a Kft. területére és ott is csak 1-1 mintavételi pontra koncentráltak.

A vízmintákban határérték feletti összes halogénezett alifás szénhidrogén-szennyezettséget mértek.

A Kft. telephelyén lévő monitoring kutakból és a tényfeltárás során létesített ideiglenes kutakból vett felszín alatti víz (talajvíz) szennyezett az összes alifás szénhidrogén (TPHC5-C40) és halogénezett alifás szénhidrogének esetében a tetraklór-etilén (TeCE), triklór-etilén (TCE), diklór-etilének (1,1DCE, 1,2DCE), diklór-etán (1,1DCetán) és a vinil-klorid (VC) komponensek tekintetében.

A környezetvédelmi hatóság előírásának megfelelően 2020 évben a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. a mátészalkai telephelyét és környezetét érintő tényfeltárás folytatása tényfeltárási záródokumentációt készített.

A talajvíz áramlási irányának minél pontosabb meghatározása érdekében bevonásra került a vízszintméréshez érintett terület mellett lévő két távolabbi figyelőkút (SF-16 és SF-17), melyek a vizsgált területtől déli irányban találhatók.

Jelenleg félévente végzik a monitoring rendszer mintázását, jellemzően a tavaszi és az őszi időszakban. A laboratóriumi mérések során a talajvíz mintákból meghatározásra került az összes alifás szénhidrogén (TPH) és a halogénezett alifás szénhidrogén tartalom. A 2020. évi tényfeltárás három körben zajlott.

Az összes klórozott alifás szénhidrogének vonatkozásában (D) kármentesítési célállapot határértékre (940 µg/l) történt lehatárolás kirajzolja a szennyezési góccokat, amelyek a talajszennyezéshez hasonló képet mutatnak, azonban kiterjedésük annál nagyobb. A talajvíz esetében is megjelenik a déli térszín szennyezettsége, illetve a MOM-4, CZV-20/2 pontok környezetéhez kapcsolódó kiemelkedően nagy koncentráció.

A MOM Zrt és a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. telephelyének jelentős része a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértéket meghaladó szennyezést mutat tetraklór-etén koncentráció esetében. Ezen túlmenően kisebb, pontszerű szennyezéssel jellemzett területek találhatóak az Ipari út keleti oldalán (CZV-15, COM-16, CZV-24) és a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. telephelyének nyugati részén a CZV-2 és az MW-5 pontok környezetében.

A triklór-etén esetében a déli önkormányzati területen (COM-8, COM-3, CZV-26, CZV-17) valamint az északi területen (CZV-20/2 és MOM-4) detektáltak vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértéket túllépést, illetve kisebb mértékű, pontszerű szennyezés található a Hoya Zrt. telephelyén, illetve az Ipari út keleti oldalán.

Az 1,1-diklór-etén szennyezés a területen nem éri el a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértéket, a vonatkozó (B) szennyezettségi határértéket meghaladó koncentrációt mutattak ki a CZV-20/2, CZV-17 és CZV-23 pontokban. Az 1,2-diklór-etén szennyezés a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határérték feletti koncentrációt meghaladó szennyezettség nagy kiterjedésű területen tapasztalható. A CZV-20/2, MOM-4 pontok által jellemzett szennyező gócok nyugati irányban is kiterjedést mutatnak. Az önkormányzati terület szennyezettsége a COM-8, COM-4, COM-3, CZV-17 és a CZV-26 pontok által jellemzett területre terjed ki, valamint kisebb területre korlátozóik a Hoya Zrt. telephelyén és az Ipari úttól keleti irányban.

A vinil-klorid-ra vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértéket meghaladó koncentrációban a CZV-26-os pontban jelentkezett, egy nagyságrenddel nagyobb mértékben, mint a terület többi részén. A vinil-klorid esetében is észlelhető a MOM-4 és a CZV-20/2 jelű pont, valamint a HOY-4-es furat környezetének szennyezettsége.

A területen mért 1,1-diklór-etán koncentrációk alapján a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértéket meghaladó szennyezettség a vizsgált terület déli részén, a HOY-4 és a CZV-30-as ponthoz köthetően jelenik meg, emellett a vonatkozó (B) szennyezettségi határértéket meghaladó koncentráció volt mérhető a CZV-12/2, HOY-1, COM-4, COM-3 és CZV-17 pontokban.

Az összes alifás szénhidrogének szennyező tekintetében a vonatkozó (B) szennyezettségi határértéket meghaladó koncentráció a CZV-10 jelű ponton, míg a vonatkozó (D) kármentesítési célállapot határértéket meghaladó koncentráció az MW-12 mintavételi ponton volt mérhető.

A szennyezés illetve szennyezettség környezetre gyakorolt hatását a kármentesítési mennyiségi kockázat felmérési dokumentációban került bemutatásra.

A vizsgált területre alkalmazható egyes műszaki beavatkozási változatokat műszaki megfelelőségüket és várható összköltségüket alapul véve vizsgálták.

A talajvíz TPH szennyezettség mértékének csökkentésére in situ bioremediációs eljárás javasolt a módszer hatékonyságát és a becsült költségeket is figyelembe véve. A bioremediáció környezetbarát, nem terheli a környezetet veszélyes anyagokkal, mert nem kell reagenseket, oldószereket alkalmazni, valamint ennek megfelelően a költségei is kedvezőbbek. A talajvíz halogénezett alifás szénhidrogén tartalmának (D) kármentesítési célállapot határérték alá csökkentésére a költség-haszon elemzés és a költség-költség-hatékonyság elemzés eredményeként a bioremediációval kombinált nanovas eljárás javasolt.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. melléklete szerint Mátészalka település érzékeny területre esik. A tényfeltárási területről délre helyezkedik el egy fokozottan érzékeny terület, mely kiemelt felszín alatti vízminőségvédelmi terület is egyben.

A vizsgált időpontban a területen a nyugalmi vízszintek alapján a talajvíz szivárgási iránya észak-keleti irányban mutatott. A dokumentumban megállapításra került, hogy a szennyezés a talajvízben évente 10 métert halad évente. A szennyeződésterjedés miatt veszélyeztetett területet a jelenlegi szennyezés terjedése és a talajvíz áramlása alapján határozták meg, továbbá valószínűsítették, hogy 10 év múlva 100 méter távolságra juthat el a szennyeződés, ezért a keleti irányban lévő lakóterületek felé elmozdulás jelezhető előre.

Fentiek alapján a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. javasolja a meglévő monitoring rendszer (MW-1 – MW-13) a területen tovább üzemeltetését, további mintavételt, adatgyűjtést az SF-15 jelű figyelőkútból. Javasolják továbbá monitoring kutak kiépítését a szennyezés terjedésének irányában (MW-17, MW-20, MW-21, MW-22, MW-21), illetve a feltárt góc közelében (MW-15, MW-16, MW-18, MW-19, MW-23, MW-24).

A vizsgálat javasolt gyakorisága félévente, azaz évi kétszeri mintavételezés és laboratóriumi vizsgálat, a TPH komponens vonatkozásában évenként egy alkalommal történő mintavételezés az MW-7, MW-8, MW-9, MW-12 jelű monitoring kutakban. További vizsgálati paraméterek: vízhőfok, pH, fajlagos elektromos vezetőképesség.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság a TPH komponensre vonatkozó mintázási gyakoriságot és a mintavételi pontok számának csökkentését elfogadja, azonban, tekintettel a talajvíz áramlás irányára szükségesnek tartja az SF-15 jelű mintavételi pont bevonását a TPH-mintázási körbe, a szennyezés lakóterület irányába történő haladásának megfigyelése érdekében, továbbá javasolja a később ezen a területen kialakítandó monitoring kutak közül kijelölendő mintavételi pontok mintáinak TPH vizsgálatát.

Mivel a kiépített monitoringrendszer nem minősül kármentesítési monitoringnak, ezért a vízminőségvédelmi érdekek, valamint a szennyeződés nyomon követhetőségének biztosítása érdekében a mintavétel, annak gyakorisága, a vizsgálandó komponensek, és az adatszolgáltatás vonatkozásában a Katasztrófavédelmi Igazgatóság előírásokat tett a rendelkező részben.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság a talajvízben mért jellemzők alakulásának nyomon követését szolgáló monitoring rendszer működtetéséről, a monitoring adatszolgáltatás módjáról, rendjéről a monitoring kutak érvényes vízjogi üzemeltetési engedélyében, a monitoring üzemeltetési szabályzatában és benyújtott dokumentációban foglaltak figyelembe vételével rendelkezett.

A vízilétesítmények kialakítása, üzemeltetése és megszüntetése vízjogi engedély köteles a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. 28/A. § (1) bekezdése alapján: „Vízjogi engedély szükséges – jogszabály által bejelentéshez kötött tevékenységektől eltekintve – a vízimunka elvégzéséhez, vízilétesítmény használatbavételéhez és üzemeltetéséhez, a vízhasználathoz (üzemeltetési engedély) és a vízilétesítmény megszüntetéséhez (megszüntetési engedély).

A kármentesítési- és monitoring rendszer vízilétesítményeinek kialakítása és üzemeltetése vízjogi engedély köteles tevékenység. A megvalósítandó vízilétesítmények vízjogi engedélyezésével kapcsolatban a Katasztrófavédelmi Igazgatóság előírást tett a rendelkező részben.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2006. (VII. 21.) Korm. rendelet 7. számú melléklete alapján az elkészített záródokumentációt megvizsgálta és megállapította, hogy a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletben, valamint az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 7. számú táblázatának 11. és 12. pontjában foglalt szakkérdéseknek megfelel, *a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. által benyújtott, a mátészalkai telephelyét és környezetét érintő tényfeltárás folytatása tényfeltárási záródokumentáció elfogadásához a rendelkező részben foglaltak szerint járul hozzá és a kármentesítési tevékenység tovább folytatásának elrendelését, illetve a műszaki beavatkozási terv benyújtásának elrendelését kezdeményezi a Főosztálynál.*

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 66/A. § (1) bekezdése és a vízügyi igazgatási, valamint a vízügyi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet (továbbiakban: 223/2014. (IX.4.) Korm. rend.) 10. § (3a) bekezdése alapján a környezethasználattal járó tevékenység engedélyezésére irányuló hatósági eljárásban a környezetvédelmi szempontok részét képező vízvédelmi szempontok érvényesülését vízvédelmi hatósági jogkörömben szakkérdésként megvizsgáltam.

A Kvt. 66/A §. (2) bekezdése rögzíti, hogy a hatóság a tervezett tevékenység elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha az környezeti elemet, így a felszíni, vagy felszín alatti vizet veszélyeztetne vagy károsítana.

A fentiek értelmében jelen eljárásban a Kvt. általános rendelkezésein túl a vízvédelmi szempontok érvényesülése érdekében szakkérdésként vizsgáltam a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben és a Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről (VGT2) szóló 1155/2016. (III.31.) Korm. határozatban foglaltaknak való megfelelést.

Az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Kormányrendelet 2. §-a alapján a Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalását a megkeresés beérkezését követő naptól számított 15 napon belül köteles megadni.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalását a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló módosított 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 9. számú táblázatának 11. és 12. pontjaiban megállapított szakkérdésben, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 55. § alapján, a 80. §-ban meghatározott formában, a 81. §-nak megfelelő tartalommal hozta meg.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörét a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdésében, továbbá a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10.§ (1) bekezdés 7. pontja, illetékességét ugyanezen Korm. rendelet 2. számú melléklet 7. pontja állapítja meg.

A fellebezési jogról tájékoztatást az Ákr. 116. § (1) bekezdésére tekintettel adtam.

Az Ákr. 85. § (1) bekezdésére tekintettel kérem, az érdemi határozatot a katasztrófavédelmi Igazgatóság részére megküldeni szíveskedjen.”

A Főosztály a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság** a 36500/1602-10/2020.ált. számú (saját szám: 5445-39/2020) szakhatósági állásfoglalásának 4 bekezdése utolsó, a FAVI adatszolgáltatásra vonatkozó előírását hatáskör túllépés miatt figyelmen kívül hagyta. Az 1995. évi LIII. törvény 49. §, és a 219/2004.(VII.21.) Korm. rend. 34.§ (3) bekezdése alapján, a 35.§ (2d) bekezdése szerint a kármentesítési monitoring adatszolgáltatást környezetvédelmi hatóság részre kell teljesíteni.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Mátészalkai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya az SZ-07/NEO/7213-2/2020. számú „állásfoglalás tényfeltárási záródokumentáció szakkérdésben” tárgyú állásfoglalásban előírás nélkül hozzájárult a tényfeltárási záródokumentáció elfogadásához. A szakkérdés vizsgálatával kapcsolatos állásfoglalást a határozat rendelkező része tartalmazza.

Az állásfoglalását az alábbiakkal indokolja:

„E környezet- egészségügyi állásfoglalás szakmai tartalmát megalapozó jogszabályhelyek:

A felszín alatti vizek minősége védelmének egyes szabályairól” szóló 219/2004.(VII.21) Korm. rendelet, valamint a „vízbázisok a távlati vízbázisok valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről” szóló 123/1997(VII.18) Korm. rendeletben foglaltak.

Kérem a korábbi állásfoglalásomban foglaltak figyelmen kívül hagyását, mivel abban elírás történt.”

A HOYA Zrt. ügyféli nyilatkozatában az alábbi észrevételeket tette:

A szennyeződés jelenlétéről, mint érintett elsőnek a 2020. márciusában kért tényfeltáráshoz szükséges közreműködési kérés során szereztek tudomást, illetve a Főosztály által az érintett ügyfelek részére közzétett tényfeltárási záródokumentációból ismerték meg részletesen a tényeket.

A HOYA Zrt. hivatkozva, hogy a japán tulajdonú Hoya Corporation cég magyarországi leányvállalata, így kiemelt figyelmet fordítanak a környezetvédelemre, amely szempontból bevezették többek között az ISO 14001-es Környezetközpontú Irányítási Rendszert, valamint rendszeres auditálásokat végeznek. Továbbá a különböző Hatósági ellenőrzések során sem tártak még fel hibákat.

A benyújtott tényfeltárási záródokumentáció tartalmával kapcsolatosan azt az észrevételt tették, mely szerint megállapításra került, hogy a vizsgált területeken 8 db gócpont található, amelyek közül egy a HOYA Zrt. területén helyezkedik el. Azonban az is megállapításra került, hogy a szennyezés nem újszerű keletkezésű. Továbbá negatívumként említik, hogy a TZD ezeknek a szennyeződéseknek az eredetét, azaz hogyan kerültek a felszín alatti víztestbe, továbbá, annak vertikális mozgását sem taglalja az elmúlt időszakokra vonatkoztatva. Hiányosságként említi, hogy a dokumentáció nem tartalmaz részletes terjedésvizsgálatot sem, amely által a szennyező források is könnyebben megállapíthatókká válnának. Továbbá a szennyeződés lehatároltságát sem találták megfelelőnek, ugyanis a vertikális lehatárolás nem pontos, javaslatuk szerint a felszín alatti vízben lévő szennyeződések eloszlásának ismerete is szükséges. Mindezek mellett a HOYA Zrt. javasolja a meglévő információk és adatok felhasználásával egy hidraulikai és transzport modell kidolgozását, amellyel a szennyeződés terjedése és állapota is egyértelműen kimutathatóvá válna.

A Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda, mint a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. jogi képviselője nyilatkozatában az alábbi észrevételeket tette:

A nyilatkozatban a Carl Zeiss Vision Hungary Kft. (továbbiakban CZV Kft.) meghatalmazott jogi képviselője az ügyvel kapcsolatban a jogi álláspontját fejtette ki. Többek között említi, hogy amennyiben beigazolódik az ügyfél területeivel szomszédos területek szennyezettsége, valamint a benyújtott

dokumentum új környezeti és jogi körülményeket tárt fel, továbbá maga az ügy egy igen komplex eset, így a kármentesítés kötelezettjének megjelölését újra kell értelmezni.

Erre vonatkozóan 4 pontban felosztva tett javaslatokat, amelynek jogi és ténybeli indokait a nyilatkozatban részletesen kifejti:

1. A dokumentációban leírt halogénezett alifás szénhidrogén és összes alifás szénhidrogén szennyezés vonatkozásában a CZV Kft.-t semmilyen további felelősség—nem terheli, így a tényfeltárás folytatására, vagy a beavatkozási terv elkészítésére nem kötelezhető.
2. Amennyiben mégis köteleztként állapítható meg a CZV Kft., úgy a tényfeltárási záródokumentáció nagyfokú részletessége miatt nem indokolt újabb tényfeltárás elrendelése, helyette sokkal fontosabb a MOM Zrt., a HOYA Lens Hungary Zrt, és HOYA Zrt. felelősségi körét megvizsgálni.
3. Ha az előzőekben kifejtetteket a hatóság nem találja megalapozottnak, úgy a CZV Kft. csupán a saját területein lévő szennyeződés vonatkozásában kötelezhető műszaki beavatkozási terv elkészítésére. Egyúttal az egyes idegen ingatlanokon feltárt szennyező góccokra, illetve az onnan kiinduló szennyeződésre vonatkozóan az adott ingatlan tulajdonosával (tulajdonosaival) szembeni önálló kármentesítési eljárásoknak van helye.
4. Végső szempont szerint, amennyiben az a megállapítás születik, hogy a feltárt szennyező gócpontokkal kapcsolatban összehangolt kármentesítés szükséges, úgy a CZV Kft.-t, a MOM Zrt.-t, a HOYA Zrt.-t, a HOYA Lens Hungary Zrt.-t, és Mátészalka Város Önkormányzatát egyetemlegesen kell kötelezni a beavatkozási terv készítésére.

Az eljárás során a Főosztály megállapította, hogy a benyújtott tényfeltárási dokumentációban előzetesen bemutatott és javasolt beavatkozási műszaki-technológiai megoldás, a tervezett kármentesítési kiviteli munkálatok alkalmasak a beavatkozási terv elkészítésére. A beavatkozási terv tartalmi követelményeit a **FAVIR 8. sz. melléklete tartalmazza.**

A Főosztály a benyújtott ügyféli nyilatkozatokat is figyelembe véve a tényfeltárási záródokumentációt benyújtó CZV Kft.-t kötelezte a beavatkozási terv elkészítésére, tekintettel arra, hogy a benyújtott dokumentációban nem bizonyított, hogy a gócpontokként definiált szennyezett területek önálló, nem a CZV Kft. területéhez kapcsolható szennyező forrásból erednek, továbbá a szennyezőanyagok koncentrációinak csökkentése csak a teljes szennyezett területre vonatkozó tényfeltárási záródokumentációban foglaltak alapján megtervezett kármentesítő rendszerrel lehet hatékony. A CZV Kft. felelőssége nem, mint az alapszennyezés okozója, hanem mint a terület tulajdonosa áll fent a Kvt. 102. § (1) bekezdése alapján.

A Főosztály a felszín alatti vizek szennyezettségének vertikális lehatárolását csak részben fogadta el, tekintettel arra, hogy a Debreceni Közigazgatósági és Munkaügyi Bíróság a 10.K.27.315/2019/12 számú végzésében a keresetlevél benyújtásának részleges halasztó hatályát rendelte el a PE/KTFO/4612-4/2018 számú határozat 2. oldal 4. pontja tekintetében, amely az Elsőfokú határozat rendelkező részének 11. pontjára vonatkozik, pontosan az "Újabb talajmintavételeket és talajvizsgálatokat kell végezni a CZV-12 és a CZV-20 jelű mintavételi pontok 12 m-nél mélyebb rétegei szennyezettségének megismerése, továbbá a szennyezettség vertikális lehatárolása érdekében."

A Főosztály a tényfeltárási záródokumentáció elbírálásáról a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak a felszín alatti vizek és a vízbázisok védelmére vonatkozó szakkérdésben adott szakhatósági állásfoglalását is figyelembe véve a rendelkező részben foglaltak szerint döntött FAVIR 25.§ (1) bekezdés c) és d) pontja alapján.

A Főosztály a FAVIR 31. §. (5) bekezdése értelmében a jóváhagyást követő 30 napon belül megküldi adatgyűjtés, további adatszolgáltatás céljából a tényfeltárási záródokumentáció egy példányát a Herman Ottó Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság részére.

A határozatot a FAVIR 25.§ (1) bekezdés c) és d) pontja, 26.§ (1), (2) bekezdése, 29.§ (1), (4) bekezdése, valamint a 30.§ (1) bekezdése, és a 33. § alapján az Ákr. 80.§ (1) bekezdése alapján a 81.§ (1) bekezdésének megfelelő tartalommal és formában hoztam meg.

A határozat ellen a közigazgatási per kezdeményezésének lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdés rendelkezése biztosítja.

A törvényszék illetékességét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 13. § (1) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Kp. 39. § (1) bekezdése alapján határoztam meg. A keresetlevél tartalmi követelményeit a Kp. 37. §-a határozza meg.

Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (továbbiakban E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett a keresetlevelet is kizárólag elektronikusan, az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon nyújthat be. Az elektronikus ügyintézésre köteles személyek körét az E-ügyintézési tv. 9. §-a határozza meg.

Jogi képviselő nélkül eljáró felperes a keresetlevelet a *polgári perben és a közigazgatási bírósági eljárásban alkalmazandó nyomtatványokról* szóló 6/2019. (III. 18.) IM rendeletben foglaltak szerinti nyomtatványon is előterjesztheti (19. számú melléklet). Amennyiben a személyesen eljáró természetes személy az elektronikus kapcsolattartási módot választja, beadványait Ügyfélkapu igénybevételével nyújthatja be és a bíróság is elektronikusan kézbesít részére.

Ezen esetben a keresetlevél a <https://e-kormanyablak.kh.gov.hu/client/> oldalon található IKR rendszer használatával nyújtható be a közigazgatási döntést hozó szervnél.

A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatás a Kp. 77. §-án alapul, amely szerint ha egyik fél sem kéri tárgyalás tartását, s azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság tárgyaláson kívül határoz. Tárgyalás tartását a felperes a keresetlevélben, az alperes a védiratban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye.

A közigazgatási per kezdeményezése esetén fizetendő illeték mértékét és a megfizetésének módját az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban ltv.) 45/A. §-a és a 74. §-a határozza meg.

Az alapeljárás díját a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 2. § (1), (2) bekezdése, valamint az 1. számú melléklet 21. főszám 2. pontja, 2.1.4. és 2.2.3. alpontjai alapján határoztam meg.

A Főosztály az eljárásban az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 9. számú táblázatának 11. és 12. pontja alapján kérte a Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalásának megadását.

A Főosztály környezetvédelmi hatáskörét a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Kormányrendelet 9. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése, illetékességét a rendelet 8/A.§ (1) bekezdése állapítja meg.

Nyíregyháza, 2020. november 30.

Román István
kormány megbízott
nevében és megbízásából

Rozinka Zsolt Illés
főosztályvezető

1. számú melléklet: Szennyezéssel érintett területek térképi ábrázolása

